“Benen op tafel” met de Raad over de GMR A-N

04 juni 2024

gemeente Rheden

INLEIDING

- **Raadswerkgroep Verbonden Partijen; meer (be-)grip.**
- **Informeel overleg & Raadsrapporteurs**
- **5 prioritaire samenwerkingsverbanden (MGR-SD, VGGM, ODRA, Connectie, MGR)**
- **Groene Metropool Regio A-N: 1e pilot**
- **Aanstaande besluitvorming:**
  - Technische aanpassingen GR
  - MGR Jaarstukken 2023 + notitie Meerwaarde GMR voor Rheden
  - Regionale Agenda 2025-2028 (incl begroting)
- **Doel: vrije gedachtenuitwisseling, a-politiek over GMR**

Regionale samenwerking GMR

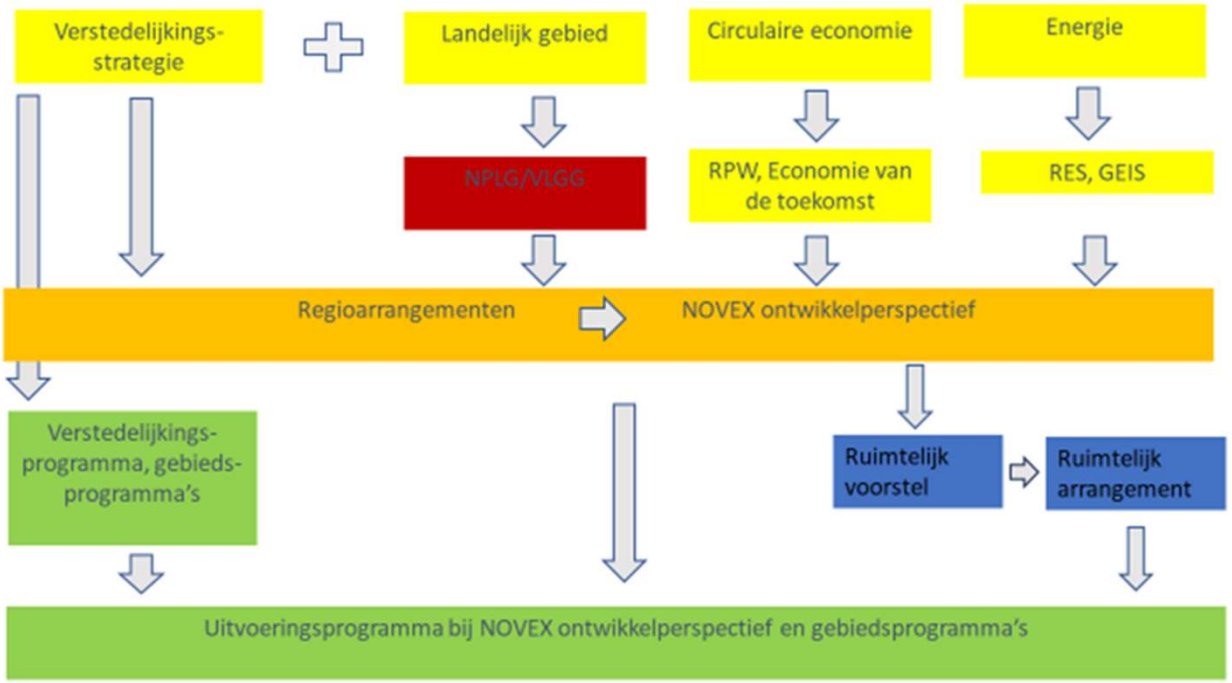
- **18-1 gemeenten, 800.000 inwoners -→ 1 miljoen**
- **Grote, complexe maatschappelijke opgave op Wonen, Werk, Energie, Mobiliteit, Natuur (incl water).**
- **In balans en in samenhang. Complexe ruimtelijke puzzel.**
- **60.000 woningen + 3.000 ha natuur.**

- **De samenwerking = Strategisch, toekomstgericht**
- **Hoofddoel = Brede Welvaart**
- **Sterke regio, sterke gemeenten**
- **Samenwerking met Economic Board, Foodvalley, Provincie, waterschappen, en maatschappelijke partners.**

- **Novex, Foodvalley, Economic Board, Provincie, Rijk**
- **Schaalvergroting, beschikbare kennis en personeel**

Inter-bestuurlijke uitlijning

Afbeelding 1: ruimtelijke trajecten en hun samenhang

Hoofdlijnen per opgave

1. **Groene Groei**
2. **Circulaire regio**
3. **Verbonden Regio**
4. **Productieve Regio**
   - Voorbeeld Haveland
5. **Ontspannen Regio**
   - Voorbeeld Soerens Beekdal

1. Groene Groeiregio

Wonen in balans: versnellen woningbouw (Woondeal 2.0)

- Belang voor Rheden
  - Verplichte programma's worden opgepakt (Woondeal, Afsprakenkader aandachtsgroepen, Huisvestingsverordening)
  - Knelpunten vertraging woningbouw aanpakken
  - Kennis/onderzoek
  - Sterke lobby richting Rijk/provincie

- Opbrengst voor Rheden
  - Subsidies (WBI, flexwonen), advies flexpool, kennisdelen
  - Woningmarktonderzoek en –monitor, hvv
  - Afspraken sociale huur en evenwichtige verdeling aandachtsgroepen
  - Lobby netcongestie, stikstof, ambtelijke capaciteit, betaalbaar bouwen, vitale wijken, woningdelen

Rhedense speerpunten komende 4 jaar

- Betaalbare woningbouw
- Aanpak knelpunten vertraging woningbouw
- Vitale wijken
- Evenwichtige verdeling aandachtsgroepen
- Circulair/conceptueel bouwen

2. Circulaire regio

Arnhem Nijmegen RES Regionale Energie Strategie

- **Opstellen RES (Regionaal energie strategie)**
- **Ontwikkelen van collectieve Warmtenetten**
- **Oplossing zoeken voor Netcongestie**
- **Verdeling energiebronnen in de regio**
- **Kennisdeling nieuwe Wetgeving**
- **Uitwisseling Juridische kaders**
- **Opstellen Warmte/energievisies**

gemeente Rheden

3. Verbonden Regio

Bereikbare regio, duurzame mobiliteit

- Belang voor Rheden
  - Bereikbaar houden kernen in de gemeente
  - Aanpak verkeersveiligheidsknelpunten
  - Beter zicht op mobiliteitsdata
  - Gebiedsgerichte corridors
  - Sterke lobby richting Rijk/provincie

- Opbrengst voor Rheden
  - Subsidies op het vlak van verkeersveiligheid en fiets
  - Invloed op regionale mobiliteitsprogramma's

Rhedense speerpunten komende 4 jaar

- Verduurzaming mobiliteit
- Beter netwerk doorfietsroutes
- Behouden en versterken OV

gemeente Rheden

4. Productieve Regio

- Stimuleren ondernemerschap in het mkb
- Human Capital: onderwijs en arbeidsmarkt
- Doorontwikkeling van (inter)nationale clusters
- Versterking van duurzame logistiek
- Toekomstbestendige werklocaties
    - Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Opbrengst voor Rheden

- Regionaal koopstroomonderzoek
- Grotere netwerk voor onderwijs en ondernemers
- Betere ontsluiting financieringslandschap voor het MKB
- Subsidiemogelijkheden voor digitalisering binnen de bedrijfsvoering
- Middelen vanuit regiodeal om aan de slag te gaan met circulariteit op bedrijventerreinen

sm@rt together

DIGITALISERINGSVOUCHER
MKB-DEAL REGIO ARNHEM-NIJMEGEN

gemeente Rheden

5. Ontspannen Regio

+ 60.000 Woningen erbij in de regio Arnhem Nijmegen tot 2040!

Dat betekent:

- Meer recreatie door (nieuwe) inwoners
  - Nodig: SPREIDING!
  - Meer en nieuw recreatief gebied & mogelijkheden

Enkele voorbeelden

De inwoner: Gezond en algemeen welzijn
De natuur: Behoud en meer
De landbouw: Multifunctioneel
Combinatie met recreatie

Gerealiseerd via GMR-opgaven:

- Verhaallijnen! Voor verleiding inwoners en andere recreanten……
- Regionale afspraak marketing en promotie
- Niet alleen het groen en blauw, maar samen met R&T
- Wandelnetwerk regionaal

-> **Relatie: Masterplan Veluwezoom**

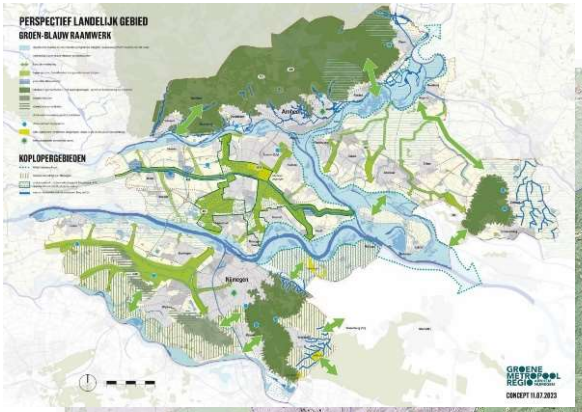

gemeente Rheden

Uitvoeringsagenda GBR & VLGG

Uitvoeringsagenda Groenblauw Raamwerk

- Themagerichte aanpak
  Onderzoek en kennisontwikkeling, Strategie, Instrumenten en Financiering

- Gebiedsgerichte aanpak
  Rheden in deelgebied Veluwezoom
  Koploperproject herstel beek- en watersysteem
  - Soerens Beekdal
  - Watersysteem ‘kreukelzone’ (Arnhem-Dieren)

Relatie Programma Vitaal Landelijk Gebied Gelderland (VLGG)

Sterke lobby vanuit GMR richting Provincie en Rijk voor financiering

gemeente Rheden

Lobbyagenda in ontwikkeling

- Transformatie Haveland
- Krachtige wijken
- Verdeling Aandachtsgroepen
- Spreiding en aanbod recreatie & toerisme
- Natuurontwikkeling en beekherstel
- Energietransitie

GMR

Rheden

gemeente Rheden

Financiële context

- **Rheden begroting – Verbonden Partijen – GMR**
  - Begroting Rheden 2024: ca M€ 150. Structureel tekort: ca M€ 13.
  - Uitgaven Verbonden Partijen: ca M€ 25
  - Bijdrage aan Groene Metropool (2025): € 439.000 (0,29%)

- **Ontwikkeling jaarrekeningen GMR (2021/2022/2023)**
  - 3 jaar op rij een gering positief exploitatiesaldo
  - Saldo terug naar gemeenten (2023 Rheden ca €17.000)

- **Opbouw bijdrage aan GMR**
  - Deelname aan GR € 121.000
  - Deelname aan opgaven € 270.000
  - TEB ca € 45.000

Bijdrage per inwoner	*2023*	*2024*	*2025*	*Bijdrage 2025*
Regiobureau	**€ 2,57**	**€ 2,71**	**€ 2,77**	**€ 120.996**
Verbonden regio	€ 1,49	€ 1,58	€ 1,59	€ 69.453
Productieve regio	€ 0,94	€ 1,05	€ 0,92	€ 40.187
Circulaire regio	€ 0,91	€ 1,56	€ 1,63	€ 71.200
Ontspannen regio	€ 0,62	€ 0,66	€ 0,92	€ 40.187
Groene groeiregio	€ 0,94	€ 0,99	€ 1,18	€ 51.544
Subtotaal Opgaven	**€ 4,90**	**€ 5,84**	**€ 6,24**	**€ 272.569**
Totaal voor 2023 / 2024 / 2025	**€ 7,47**	**€ 8,55**	**€ 9,01**	**€ 393.566**
The Economic Board	*€ 1,00*	*€ 1,00*	*€ 1,04*	€ 45.428

- **Geld met geld realiseren**

- **Sturing Rijk door programma's en spuks.**

SWOT

Rheden:

- **Opgesloten tussen Bos en Rivier**
- **Natuur is kwetsbaar en moet versterkt worden**
- **Drinkwatervoorziening moet beschermd worden**
- **Sociaal economische kwetsbaarheden**

Rheden:

- **Niet geschikt voor grootschalige energie-opwek**
- **Niet geschikt voor industriële activiteiten**
- **Niet geschikt voor zware transporten door kernen (spoor)**
- **Zeer geschikt om te wonen (AAA)**
- **In potentie zeer geschikt voor recreatie en toerisme**

Regionale Agenda 2025-2028

- **18-1 gemeenten**
- **Afspraak voor 4 jaar**
- **Ca 5% uitgavenstijging in 2025 tov 2024**

- **Marginale wijzigingen in de opgaven**
  - Krachtige kernen, HRM
  - Netcongestie, VLGG

- **Van ambities naar uitvoeringsprogramma's**

Regionale Agenda 2025-2028

- **Groene groeiregio** **(verbinden van ruimtelijke opgaven en woningbouw)**
  - Speerpunt continuïteit en versnelling van de bouwproductie
  - Speerpunt betaalbare woningen voor lage en middeninkomens
  - Speerpunt voldoende huisvesting voor aandachtsgroepen
  - Speerpunt klimaatadaptieve, conceptuele en circulaire woningbouw
  - Speerpunt wijk- en dorpsgericht werken (leefbare wijken)
- **Circulaire regio** **(circulariteit, duurzaamheid, klimaat en energie).**
  - Speerpunt grondstoffen en ketens
  - Speerpunt circulaire bouw en infra
  - Speerpunt water en klimaatadaptatie
  - Speerpunt energietransitie
- **Verbonden regio** **(mobiliteit en bereikbaarheid)**
  - Speerpunt voorzieningen en infrastructuur
  - Speerpunt duurzame mobiliteit en gedrag
- **Productieve regio** **(economie en arbeidsmarkt)**
  - Speerpunt toekomstbestendige werklocaties
  - Speerpunt verbeteren van de dienstverlening aan het mkb
  - Speerpunt slimmere en schonere logistiek
- **Ontspannen regio (leefbaarheid, natuur en landschap, cultuur en erfgoed)**
  - Speerpunt groen-blauw raamwerk en landelijk gebied
  - Speerpunt recreatie en toerisme
  - Speerpunt cultuur